

Osnovna škola Bedekovčina

Slavica Postonjski, prof.

KRITERIJI VREDNOVANJA I OCJENJIVANJA U NASTAVI POVIJESTI

ZAKONSKI OKVIR

Vrednovanje je **sustavno prikupljanje podataka** u procesu učenja i postignutoj razini ostvarenosti odgojno-obrazovnih ishoda, kompetencijama, znanjima, vještinama, sposobnostima, samostalnosti i odgovornosti prema radu, u skladu s unaprijed definiranim i prihvaćenim metodama i elementima.

U procesu učenja i poučavanja nastave Povijesti provode se tri pristupa vrednovanju: vrednovanje za učenje, vrednovanje kao učenje i vrednovanje naučenog.

VREDNOVANJE ZA UČENJE - služi unapređivanju i planiranju budućega učenja i poučavanja svakog učenika pojedinačno.

VREDNOVANJE KAO UČENJE - podrazumijeva aktivno uključivanje učenika u proces vrednovanja te razvoj učeničkoga autonomnog i samoreguliranog pristupa učenju.

VREDNOVANJE NAUČENOG - ocjenjivanje razine postignuća učenika

Vrednovanje za učenje i vrednovanje kao učenje ne rezultiraju ocjenom, nego povratnom informacijom u usmenom obliku ili kao pisana bilješka u e – dnevniku.

ELEMENTI VREDNOVANJA

Elementi vrednovanja u nastavi povijesti su:

1. ČINJENIČNO ZNANJE: poznavanje i razumijevanje događaja, procesa i pojava, temeljnih kronoloških odrednica, osnova korištenja povijesnih i zemljopisnih karata te korištenje odgovarajuće povijesne terminologije. Ovaj element vrednuje se u svim godinama učenja i poučavanja Povijesti.

2. KONCEPTUALNO ZNANJE: poznavanje, korištenje i razumijevanje tehničkih koncepata kao okvira za tumačenje i razumijevanje prošlih događaja, procesa i pojava. Riječ je o konceptima vremena i prostora, uzroka i posljedica, kontinuiteta i promjena, rada na povijesnim izvorima, povijesne perspektive te usporedbe i sučeljavanja.

3. PROCEDURALNO ZNANJE: poznavanje i primjena odgovarajućih metoda, postupaka i procedura u radu s povijesnim izvorima te u istraživanju prošlosti.

METODE VREDNOVANJA

U svrhu vrednovanja provode se sljedeće metode i postupci vrednovanja:

Metode vrednovanja	Vrednovani elementi	Cilj ovog načina vrednovanja	Učestalost provjeravanja
1. Usmeno ispitivanje	elementi 1 i 2 (iznimno i element 3 ovisno o temi koja se provjerava). Ocjena se upisuje ovisno o provjeravanom elementu.	Utvrđiti poznavanje i razumijevanje događaja, procesa i pojava, temeljnih kronoloških odrednica, osnova korištenja povijesnih i zemljopisnih karata te korištenje odgovarajuće povijesne terminologije. Poznavanje, korištenje i razumijevanje tehničkih koncepata kao okvira za tumačenje i razumijevanje prošlih događaja, procesa i pojava. Poznavanje i primjena odgovarajućih metoda, postupaka i procedura u radu s povijesnim izvorima te u istraživanju prošlosti.	Kontinuirano tijekom cijele godine, nenajavljeno u pravilu svaki sat. Kod učenika koji se školuju prema čl. 65. ZOOSŠ usmeni odgovor je unaprijed dogovoren.
2. Pisana provjera	Provjera se uglavnom sastoji od dva dijela kojima se provjerava elementi 1, element 2 ili 3 zavisno o nastavnoj temi	Utvrđiti poznavanje i razumijevanje događaja, procesa i pojava, temeljnih kronoloških odrednica, osnova korištenja povijesnih i zemljopisnih karata te korištenje odgovarajuće povijesne terminologije. Poznavanje, korištenje i razumijevanje tehničkih koncepata kao okvira za tumačenje i razumijevanje prošlih događaja, procesa i pojava. Poznavanje i primjena odgovarajućih	Uz velike pisane provjere pišu se i kraće provjere koje su planirane u godišnjem planu za 6. – 8. i tematskim planovima u GIK – u. Provjere se najavljuju dva tjedna prije učenicima i upisuju u e – dnevnik.

Metode vrednovanja	Vrednovani elementi	Cilj ovog načina vrednovanja	Učestalost provjeravanja
		metoda, postupaka i procedura u radu s povijesnim izvorima te u istraživanju prošlosti.	
3. Ostali oblici vrednovanja – rad na povijesnim izvorima, referati, radni listići, domaće zadaće, slijepi zemljovid, kronološke tablice, lente vremena, umne mape, praktični radovi, ppt prezentacije, plakati	Elementi 1, 2, 3 (ovisno o tipu zadanog zadatka)	Elementi vrednovanja bit će opisani za svaki zadani rad pojedinačno.	

KRITERIJI VREDNOVANJA

1. USMENA PROVJERA

ODLIČAN (5) - učenik je u potpunosti usvojio ključne pojmove, razumije i točno primjenjuje naučeno, samostalno uočava i objašnjava uzročno-posljedične veze u povijesnim zbivanjima, osobe i događaje samostalno i točno može svrstati u određeni period i prostor . Ne zbunjuju ga dodatna nastavnikova pitanja, odgovaranje nalikuje razgovoru. Pronalazi sve tražene podatke na zemljovidu, čita legende. Pronalazi nove informacije služeći se kartom. Pouzdano i pravilno kronološki određuje i razvrstava događaje, pojave i razdoblja. Usvojene sve temeljne godine.

VRLO DOBAR (4) - učenik je gotovo u potpunosti usvojio ključne pojmove, samostalno ih objašnjava i točno primjenjuje, uzročno posljedične veze objašnjava uz malu pomoć učitelja, osobe i događaje samostalno, s manjim greškama može svrstati u prostorni i vremenski okvir . Objašnjava gradivo uz pomoć naučenih primjera. Nedostaje potpuna samostalnost.

DOBAR (3) - učenik je većim dijelom usvojio ključne pojmove, može ih samostalno objasniti i djelomično točno primijeniti ,uzroke i posljedice povijesnih zbivanja objašnjava uz pomoć učitelja, osobe i događaje može svrstati u određeni period i prostor uz veće pogreške . Potrebno mu je dosta nastavnikove pomoći, njome se uglavnom zna koristiti, poneka nastavnikova pitanja mogu ga zbuniti.

DOVOLJAN (2) - učenik je samo djelomično usvojio ključne pojmove, većinu pojmova ne razumije i ne zna objasniti, ne zna utvrditi uzrok i posljedicu povijesnih zbivanja, osobe i događaje može svrstati u određeni vremenski okvir samo uz pomoć učitelja . Nastavnikova pomoć mu često ne pomaže jer je manjkavost znanja prevelika.

NEDOVOLJAN (1) - učenik nije usvojio ključne pojmove, ne zna činjenice, ne može odrediti uzrok i posljedicu povijesnih zbivanja, osobu i događaj ne zna svrstati u određeni period i prostor niti uz pomoć učitelja. Ne snalazi se na povijesnoj karti niti na lenti vremena.

2. Pisana provjera

Pisana provjera najavljuje se dva tjedna prije i upisuje u e-dnevnik

Iz pisane provjere učenici mogu dobiti dvije ocjene ukoliko se pisanom provjerom provjeravaju dva elementa.

Brojčana ocjena se pridodaje prema postotku riješenosti pisane provjere.

OCJENA	POSTOTAK RIJEŠENOSTI
Odličan 5	90%
Vrlo dobar 4	75 – 89%
Dobar 3	65 – 74%
Dovoljan 2	50 – 64%
Nedovoljan 1	0 – 49%

Iznimno, ovisno o težini provjeravane nastavne teme i postignutim rezultatima pojedinih razrednih odjela moguća je modifikacija.

Ocjena iz pisane provjere upisuje se u rubriku onog elementa koji se provjerava.

3. PRAKTIČNI ZADATCI

Ocjena	Kriteriji vrednovanja		
	Znanje	Obrađenost teme	Izgled i struktura rada
Odličan (5)	Pokazano znanje je potpuno i točno, nema pogrešnih informacija	Tema je jasno izložena, rečenice U radovima su samostalne i smislene. U radu su izloženi temeljni problemi, pokazana je vještina razumijevanja, objašnjavanja i povezivanja pov. procesa, postoji i vlastito mišljenje.	Zadana struktura i zadatci su u potpunosti poštivani. Poštivana pravopisna i jezična pravila. Rad je precizan i uredan.
Vrlo dobar (4)	Pokazano znanje je u glavnom točno, ali nedostaju neki podatci.	Tema je uglavnom jasno izložena, rečenice nisu u potpunosti samostalne, na mjestima se pronalaze rečenice iz udžbenika. U radu su izloženi temeljni problemi, ali nije u potpunosti pokazana je vještina razumijevanja, objašnjavanja i povezivanja pov. procesa, vlastito mišljenje nema.	Zadana struktura i zadatci su poštivani, postoje sitna odstupanja. Uglavnom poštivana pravopisna i jezična pravila. Rad je precizan i uredan.
Dobar (3)	Postoji nedostatak podataka, ali i netočnih podataka, pokazuje dobro znanje.	Način pisanja ukazuje na nejasnoće, tekst je nesamostalan, drži se / parafrizira isključivo udžbenički tekst, nisu izloženi temeljni problemi, vještina razumijevanja i povezivanja nije pokazana.	Zadana struktura i zadatci nisu u potpunosti poštivani, postoje neka odstupanja. Pravopisne i stilske pogreške dijelom utječu na razumijevanje teksta Rad nije precizan i uredan.
Dovoljan (2)	Većina podataka nedostaje, izneseni podatci su često netočni.	Tema nije objašnjena, nedostaje većina ili je potpuno pogrešno objašnjeno. Rad je nejasan.	Zadana struktura i zadatci nisu u potpunosti poštivani, postoje veća odstupanja. Pravopisne i stilske

		Rečenice su tek nizane jedna iza druge.	pogreške utječu na razumijevanje teksta Rad nije precizan i uredan.
Nedovoljan (1)	Rad nije predan. Ako je ništa od traženog nije zadovoljeno, pokazano nedovoljno znanja.	Rečenice su tek nizane jedna iza druge bez smisla.	Zadana struktura uopće nije poštivana, postoje veća odstupanja. Pravopisne i stilske pogreške znatno utječu na razumijevanje teksta Rad nije uredan.

Učenici s poteškoćama

Kod učenika koji su od stručno razvojne službe prepoznati kao učenici s poteškoća, učitelji će prilagoditi zadatke kako bi se kod takvih učenika potaknuo razvoj i napredak. (vidi čl. 5. Pravilnika o ocjenjivanju). Kod navedenih učenika predmetni učitelj će svakom učeniku (individualno) prilagoditi postupke i elemente ocjenjivanja u skladu sa preporukom stručne službe škole. Prilikom ocjenjivanja mora postojati razumijevanje za prepreke u učenju nastale zbog učenikovih teškoća u učenju ili njegovih poremećaja. **Kod kriterija ocjenjivanja uzimati će se u obzir specifičnosti djeteta.**

ZAKLJUČNA OCJENA

Zaključna ocjena je odraz cjelokupnih odgojno – obrazovnih postignuća tijekom cijele godine, a utemeljena je na bilješkama o praćenju učenika i ocjenama, zaključna ocjena ne mora biti aritmetička sredina (Čl. 11 Pravilnika o ocjenjivanju)